

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1. Titlul proiectului de act normativ

**Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici actualizați
aferenți obiectivului de investiții „Memorialul «Închisoarea Tăcerii»
și Centrul Educațional privind Comunismul în România”**

Secțiunea 2. Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ	Inițiativa Cancelariei Prim-Ministrului, la propunerea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, în conformitate cu prevederile legale, respectiv art. 108 din Constituția României, republicată, art. 42 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, Anexa 1, pct. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 832/2022 privind stabilirea atribuțiilor, organizarea și funcționarea Cancelariei Prim-Ministrului, cu modificările și completările ulterioare și Legea bugetului de stat pe anul 2025 nr. 9/2025.
2.2. Descrierea situației actuale	<p>Potrivit actului de organizare și funcționare, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc este o structură guvernamentală înființată prin Hotărârea de Guvern nr. 1372 din noiembrie 2009, prin comasarea dintre Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc (I.N.M.E.R.), înființat prin HG nr. 656 din 5 iunie 2003, și Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului din România (I.I.C.C.R.), înființat în 2005, prin HG nr. 1724/2005. I.I.C.C.M.E.R. funcționează în subordinea Guvernului și în coordonarea Prim-ministrului.</p> <p>Imobilul fostei închisori din Râmnicu Sărat este format din teren în suprafață de 8389 mp (măsurată), respectiv 8415 mp (din acte), aflat în intravilanul municipiului Râmnicu Sărat, și o serie de construcții edificate în diferite etape istorice. Imobilul se află în proprietatea Statului Român și în administrarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc. Este clasat ca ansamblu monument istoric sub numele „Fostul Penitenciar”, având cod LMI BZ-II-a-A-02462 și datare în secolul al XIX-lea.</p> <p>În perioada 1945-1963 penitenciarul a fost utilizat ca spațiu de detenție pentru opozații autorităților comuniste, fiind denumit „închisoarea tăcerii” din cauza condițiilor de detenție. După închiderea penitenciarului în anul 1963, acesta a fost trecut în administrarea unor întreprinderi comerciale locale, care au adus modificări clădirilor existente și au construit în plus o serie de anexe pentru depozitare și producție.</p>

Deși ulterior intrării sale în administrarea I.I.C.C.R. prin HG nr. 549/2007 și mai ales după trecerea în administrarea I.I.C.C.M.E.R., odată cu înființarea acestuia, s-au întreprins numeroase demersuri pentru conservarea, restaurarea, consolidarea și amenajarea ca memorial a fostului penitenciar, ansamblul istoric se află și azi într-o stare avansată de degradare.

În data de 04.10.2022 proiectul Memorialul „Închisoarea Tăcerii” și Centrul Educațional privind Comunismul în România a primit o finanțare de 44,304,300 lei + TVA (din totalul de 56,745,095.99 lei + TVA) prin Planul Național de Redresare și Reziliență, componenta PNRR/2022/C11/MIPE/I2./Modernizarea/crearea de muzee și memoriale, ce vizează finanțarea de muzee și memoriale dedicate opresiunii și conflictelor, ce vor funcționa ca spații ale interactivității și ale educației non-formale.

Programul de finanțare vizează modernizarea și crearea muzeelor memoriei: Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului, Muzeul identităților și conflictelor transilvănene (Mutra), Memorialul Revoluției Decembrie 1989/Timișoara Capitală Europeană a Culturii, Închisoarea Tăcerii de la Râmnicu Sărat, Memorialul Victimelor din Sighetul Marmației, Râpa Robilor din Aiud, Muzeul Industrializării forțate din Satu-Mare, Muzeul ororilor comunismului din Sfântu Gheorghe și Muzeul fotografiei din Târgu Mureș, prin care România democratică și europeană onorează memoria victimelor totalitarismului și educă generațiile tinere.

Prin proiectul Memorialul ”Închisoarea tăcerii” Râmnicu Sărat și Centrul educațional privind comunismul din România, I.I.C.C.M.E.R. și-a propus transformarea fostului spațiu concentraționar într-un spațiu al reflecției, într-un centru pentru derularea unor proiecte culturale, documentare, turistice, ce va contribui la păstrarea memoriei, la dezvoltarea turismului cultural și la educația non-formală a publicului, în special a tinerilor.

Conform prevederilor Studiului de Fezabilitate, completat cu elemente specifice Documentației de Avizare a Lucrărilor de Intervenții, scopul investiției este de a promova un program de conservare-restaurare a monumentului istoric și de amenajare muzeală în vederea valorificării turistice pentru publicul larg, dar și de a crea un spațiu dedicat desfășurării de programe de cercetare a comunismului.

Obiectivele investiției Memorialul ”Închisoarea tăcerii” Râmnicu Sărat și Centrul educațional privind comunismul din România din cadrul fostului Penitenciar de la Râmnicu Sărat sunt următoarele:

- Consolidarea și conservarea-restaurarea fostului Penitenciar de la Râmnicu Sărat, cu toate obiectele de arhitectură ce compun ansamblul istoric: Bloc închisoare (corpurile de clădire identificate cadastral drept C2, C3, C4, C5), Pavilion corp de gardă (corpul de clădire C8), Pavilion direcțiune (corpul de clădire C14) și Zid incintă (corpul de clădire C16);
- Punerea în valoare a ansamblului istoric prin implementarea programului funcțional ”memorial” și a unui circuit specific de vizitare,

astfel încât amenajările ce trebuie realizate să sugereze atmosfera de izolare ce va fi prezentă pe întregul circuit de vizitare;

- Construirea și amenajarea unui Centru educațional privind comunismul în România, în vederea promovării memoriei victimelor represiunii comuniste, a educării publicului și a sprijinirii cercetării regimului comunist din România.

Ulterior obținerii finanțării prin PNRR, I.I.C.C.M.E.R. a achiziționat servicii de proiectare pentru faza P.T.+(D.T.A.C.)+D.E. a proiectului, a recepționat documentația tehnico-economică aferentă în luna mai 2023 și a obținut o serie de avize și Autorizația de construire nr. 34/08.05.2023, emisă de Primăria Municipiului Râmnicu Sărat. Lucrările nu au fost demarate, în lipsa desemnării explicite a Companiei Naționale de Investiții ca structură de implementare.

Imediat după completarea lacunelor legislative ce împiedicau implicarea C.N.I. în implementarea proiectului, prin emiterea OUG nr. 42/25.04.2024, eforturile echipei I.I.C.C.M.E.R., împreună cu partenerii M.I.P.E. și C.N.I. și colaboratorii – Primăria Municipiului Râmnicu Sărat, proiectant etc., s-au concentrat în direcția identificării de soluții care să permită o nouă planificare a desfășurării proiectului, pentru încadrarea în calendarul devenit extrem de strâns al contractului de finanțare PNRR, ce are ca termen final data de 31.08.2026.

În acest sens am demarat de îndată colaborarea cu C.N.I. în vederea stabilirii activităților gestionate de către C.N.I. și a celor gestionate de către I.I.C.C.M.E.R., cu identificarea surselor de finanțare pentru fiecare dintre acestea, iar în data de 21.05.2024 s-a semnat protocolul de implementare între C.N.I. și I.I.C.C.M.E.R., conform prevederilor OUG nr. 42/25.04.2024.

Pe parcursul acestui proces, ca urmare a creșterii prețurilor, a ajustării unor capitole bugetare și a adăugării cotei aferente C.N.I.-S.A. (3.303 mii lei cu TVA), s-a constatat necesitatea unei suplimentări a bugetului necesar proiectului, astfel că valoarea actualizată este de cca 125.189 mii lei cu TVA, din care C+M 78.153 mii lei (inclusiv TVA).

În paralel cu activitatea de actualizare a indicatorilor tehnico-economici și cu pregătirea de către C.N.I. a documentației pentru procedura de achiziție publică a lucrărilor de consolidare și conservare-restaurare a Memorialului și de construire a Centrului educațional, pentru a reduce din întârzierea în implementarea proiectului am inițiat demersuri în sensul realizării unora dintre activitățile necesare în avans față de restul proiectului, la valorile aprobate la nivelul anului 2022.

Astfel, am inițiat demersuri pentru desființarea construcțiilor parazitare aflate pe sit și realizarea cercetării arheologice preventive pentru descărcarea de sarcină arheologică în vederea construirii Centrului educațional, ambele fiind activități interconectate și potențial generatoare de mari întârzieri sau modificări ale proiectului, în cazul identificării de artefacte arheologice în teren. În prezent, aceste lucrări, constând în cercetarea arheologică preventivă și în lucrări de desființare a construcțiilor parazitare identificate cadastral drept C1, C7, C9, C10, C11, 12, C13, C15, precum și a celor alipite corpurilor istorice C2 și C14

	<p>(neidentificate drept corpuri de clădire separate) sunt executate, în baza avizelor și autorizațiilor emise de Ministerul Culturii și a Autorizației de desființare nr. 69/26.07.2024, eliberată de Primăria Municipiului Râmnicu Sărat.</p> <p>În urma solicitării I.I.C.C.M.E.R., în ședința CTE al SGG din 18.12.2024 au fost aprobați indicatorii tehnico-economici actualizați ai proiectului, iar ulterior s-a eliberat Avizul favorabil nr. 9/18.12.2024 (atașat).</p>
2.3. Măsurile preconizate	<p>În contextul mai sus descris, pentru a putea continua implementarea proiectului cu demararea de către Compania Națională de Investiții a procedurii de achiziție publică pentru lucrările de consolidare și conservare-restaurare a Memorialului și de construire a Centrului educațional în cel mai scurt timp (aprilie 2025, cu începerea lucrărilor cel târziu la data de 01.07.2025, pentru încadrarea în termenul final, stabilit prin PNRR, și anume 31.08.2026), este necesară emiterea cu celeritate a Hotărârii de Guvern pentru aprobarea noilor indicatori tehnico-economici.</p> <p>În caz contrar, implementarea proiectului în termenul prevăzut prin contractul de finanțare PNRR (30.06.2026, prelungit până la 31.08.2026) devine imposibilă și atrage după sine rezilierea contractului de finanțare.</p>
2.4. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea 3. Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	Finalizarea cu succes a proiectului și deschiderea Memorialului „Închisoarea Tăcerii” și a Centrului Educațional privind Comunismul în România reprezintă o oportunitate de a onora memoria victimelor totalitarismului, de a educa generațiile tinere cu privire la impactul regimului comunist asupra societății românești și de a proteja și pune în valoare un ansamblu istoric de importanță națională.
3.2. Impactul social	Finalizarea cu succes a proiectului și deschiderea Memorialului „Închisoarea Tăcerii” și a Centrului Educațional privind Comunismul în România reprezintă o oportunitate de a educa generațiile tinere cu privire la impactul regimului comunist asupra societății românești și la valoarea culturală a patrimoniului de importanță națională.
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Componenta educativă a proiectului este de natură să contribuie la o mai bună înțelegere a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în contextul istoric al încălcării acestora de către regimurile totalitare.
3.4. Impactul macroeconomic 3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici 3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Prin proiect sunt prevăzute digitalizarea Memorialului și accesul virtual la resursele digitale ale Memorialului și Centrului educațional.
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3.9. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea 4.

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
- mii lei -						
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
(iii) sume primite de la UE/alti donatori în contul platilor efectuate si prefinantari						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) transferuri către instituții publice						
(iv) proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						

4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuială prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații	Prezentul act normativ nu generează influențe financiare având în vedere că Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului este parte a bugetului general consolidat.					

Secțiunea 5. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ. a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). 5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

<p>a)tipul, titlul, numărul și data directivei UE ale cărei cerințe sunt transpuse de proiectul de act normativ; b)obiectivele directivei UE; c)tipul de transpunere a directivei UE în cauză d)termenele-limită pentru transpunerea directivelor UE vizate</p> <p>5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative ale UE. a)justificarea necesității adoptării măsurilor incluse în proiect în vederea aplicării actului legislativ al UE; b)tipul, titlul, numărul și data actului legislativ al UE pentru care se creează cadrul de aplicare. a)justificarea necesității adoptării măsurilor incluse în proiect în vederea aplicării actului legislativ al UE; b)tipul, titlul, numărul și data actului legislativ al UE pentru care se creează cadrul de aplicare.</p>	
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea 6.

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.5. Informații privind avizarea de către a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Nu este cazul. Nu este necesar avizul Consiliului Legislativ, fiind act cu caracter individual.

6.6. Alte informații	Conform art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectului de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009, nu este obligatoriu avizul Ministerului Justiției fiind act cu caracter individual.
----------------------	--

Secțiunea 7.

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborării proiectului de act normativ	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
7.3. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea 8.

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ	Nu este cazul.
8.2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat *proiectul de Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici actualizați aferenți obiectivului de investiții „Memorialul «Închisoarea Tăcerii» și Centrul Educațional privind Comunismul în România”*, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

**Președintele Institutului de Investigare
a Crimelor Comunismului
și Memoria Exilului Românesc**

Florin-Daniel ȘANDRU

Șeful Cancelariei Prim-Ministrului

Ștefan-Radu OPREA

Secretarul General al Guvernului

Mihnea-Claudiu DRUMEA

AVIZĂM:

Viceprim-Ministru

Marian NEACȘU

Ministrul Investițiilor și Proiectelor Europene

Marcel-Ioan BOLOȘ

Ministrul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

CSEKE Attila-Zoltán

Viceprim-Ministru, Ministrul Finanțelor

Tánczos BARNA

Ministrul Justiției

Radu MARINESCU